

OPPIMISEN ÄÄRELLÄ

Kuntapäättäjän perustiedot oppimateriaaleista

TEHTÄVÄ

Ristikoon on piilotettu 15 kouluun liittyvää sanaa. Löydätkö kaikki?

K	E	L	I	L	Y	I	J	Y	K	Y	N	Ä	S	U	V	A
S	Ö	I	H	U	M	R	T	V	A	E	K	I	H	A	I	A
I	O	A	A	K	K	O	S	E	T	L	U	D	I	E	L	I
A	R	O	S	U	S	O	I	H	J	I	K	I	B	I	J	U
K	E	V	A	T	B	A	N	K	A	N	E	N	P	A	K	Y
S	N	R	M	A	T	E	M	A	T	I	I	K	K	A	P	I
H	E	K	K	I	Y	K	S	I	S	K	O	I	P	Ä	I	T
M	N	P	I	T	F	Y	S	Ö	Ö	R	E	E	L	U	J	A
V	I	H	K	O	S	I	Y	T	T	Ä	S	L	A	A	H	U
Y	P	V	E	E	T	A	T	N	U	K	I	I	L	X	Y	L
F	A	N	I	T	U	L	S	M	A	E	H	M	Y	Ö	T	R
V	A	R	A	K	K	I	E	L	O	M	U	N	N	E	S	U
T	A	V	K	S	I	T	J	O	V	I	A	A	R	I	T	O
S	O	R	E	H	T	O	R	I	L	A	A	J	I	N	R	K
P	U	H	V	K	O	Ä	Ä	M	Y	Ö	S	A	Z	E	R	A
R	I	F	Ä	R	S	P	J	N	N	E	E	T	A	Ö	K	L
O	P	E	T	U	S	S	U	U	N	N	I	T	E	L	M	A
P	U	O	J	U	K	I	K	K	E	V	I	E	S	A	O	T
C	H	I	U	O	S	A	U	T	Y	K	O	P	L	I	I	S
L	I	T	H	S	V	I	L	L	A	B	Y	O	T	T	Ä	Ä
V	O	I	L	A	R	O	O	N	I	U	T	A	A	M	I	S
M	Y	T	A	L	O	G	I	F	O	N	I	T	R	U	O	S

Laadukas oppimateriaali tukee oppimista ja opettajan työtä

Jokainen oppilas ja opettaja ansaitsee toimivat työvälineet. Ammattimainen, kustannettu oppimateriaali antaa oppilaille tasa-arvoiset lähtökohdat opintielle.

Aineisto on opetussuunnitelman mukaista

Kustantajien oppimateriaalit perustuvat opetussuunnitelman asettamiin tavoitteisiin, jotka tuodaan materiaalissa käytännön tasolle. Ammattilaisten tuottama oppimateriaali antaa oppilaalle ja opettajalle selkeän rungon, jonka mukaan edetään tavoitteiden suunnassa.

Harkittu sisältö on selkeä opetuksen tuki

Selkeä oppimateriaali varmistaa opetuksen jatkuvuuden myös silloin, kun tarvitaan sijaisopettajaa tai oppilas joutuu olemaan poissa. Vanhemmille oppimateriaali tekee näkyväksi sen, mitä koulussa opetetaan ja mitä heidän lapsensa odotetaan oppivan.

Opettaja voi keskittyä oppilaisiin

Valmiista oppimateriaalista opettaja voi jakaa tunnilla helposti tehtäviä eritasoisille oppilaille itsenäistä opiskelua varten. Opettajalle vapautuu aikaa kiertää luokassa antamassa yksilöllisempää ohjausta kullekin oppilaalle. Tämä parantaa oppimistuloksia ja helpottaa opettajan ajankäytön haasteita.

Kustannettu oppimateriaali säästää opettajan aikaa jopa 13 tuntia viikossa oppilaiden kohtaamiseen.

Lähde: Sanoma Pron opettajakysely

Nykyaikaisen oppimateriaalin monet muodot

Omasta lapsuudestaan moni muistaa rakkaan aapisen tai kulmistaan rispaantuneen tehtäväkirjan. Nykypäivän oppimateriaali on tätä, mutta myös paljon enemmän: eritasoisten oppilaiden tarpeisiin soveltuva kokonaisuus oppilaan ja opettajan aineistoja, jossa painetut ja digitaaliset sisällöt täydentävät toisiaan.

Kustannettu aineisto on turvallinen tiedonlähde

Kustantamoissa oppimateriaaleja laativat asiantuntevat, opettajista koostuvat työryhmät. Luokassa opettaja voi luottaa, että oppimateriaali on katsomuksellisesti puolueetonta ja sen faktat ovat kohdillaan. Kustantaja on huolehtinut tekijänoikeuksista sekä digitaalisten alustojen saavutettavuudesta ja tietoturvallisuudesta.

Painettu ja digitaalinen oppimateriaali elävät rinnakkain

Digitaalinen oppimateriaali on luonteva osa nykypäivän koulua. Digitaalojen harjaannuttamisen ohella sähköinen oppimateriaali tarjoaa monipuolisia eriyttämisen* mahdollisuuksia ja muokkautuu oppilaan etenemisen mukaan. Digitaalisen materiaalin täysipainoinen hyödyntäminen edellyttää, että myös laitteistot, ohjelmistot ja henkilökunnan digitaalit ovat riittävällä tasolla.

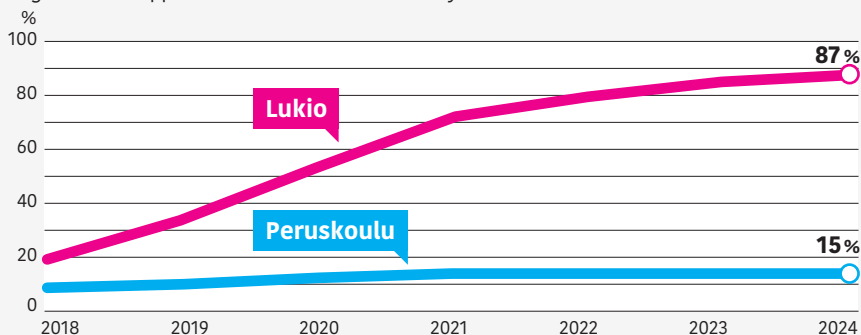
Suomalainen opettaja voi valita laadukkaista vaihtoehdoista

Paras osaaminen oppimateriaalin valintaan on opettajalla, joka tuntee luokkansa tarpeet ja oman opetustyyhinsä. Toimiva kilpailu kustantajien välillä pitää materiaalin laadun korkeana. Suomalainen oppimateriaali on kansainvälisessä vertailussa erinomaista, ja osaamisemme kiinnostaa myös vientimarkkinoilla.

*** Kustantajien oppimateriaalit sisältävät runsaasti eriytettyä sisältöä. Eriyttäminen tarkoittaa opetuksen ja aineiston muokkaamista eri oppilaiden tarpeisiin. Eriyttää voi sekä ylös- että alaspäin: eriyttäminen mahdollistaa yksilöllisen edistymisen niin tuen tarvitsijoille kuin lahjakkaille oppilaille. Myös eriytetty oppimateriaali sisältää kaikki opetussuunnitelman mukaiset sisällöt.**

Lukion oppimateriaalista valtaosa on nykyään digitaalista. Peruskoulussa käytetään pääsääntöisesti painettuja kirjoja.

Digitaalisten oppimateriaalien osuuden kehittyminen 2018–2024

Kustannetun oppimateriaalin myynti euroissa, digitaalisen oppimateriaalin osuus

Lähde: tilastointi.kustantajat.fi/vuosilasto/kokonaismyynti-kirjallisuuslajeittain / Suomen Kustannusyhdistys

TEHTÄVÄ Valitse oikea sana

	Painettu	Digitaalinen
Voi kierrättää oppilaalta toiselle	☐	☐
Voi päivittää jatkuvasti	☐	☐
Voi seurata oppilaan etenemistä ja mukautua reaaliajassa	☐	☐
Voi hyödyntää tekoälytyökaluja	☐	☐
On opetussuunnitelman mukaista	☐	☐
Kehittää käsinkirjoitustaitoja	☐	☐
Sopii näkövammaisille oppilaille	☐	☐
Vähentää ruutuaikaa	☐	☐

TEHTÄVÄ Totta vai tarua?

	Totta	Tarua
Oppimateriaalien sisällöt ovat opetusalan ammattilaisten laatimia	☐	☐
Oppimateriaalien sisällöt ennakkotarkastetaan Opetushallituksessa	☐	☐
Oppimateriaalia päivitetään säännöllisesti opettajien palautteen perusteella	☐	☐
Opettaja saa kopioida tehtäväkirjoja kaikille oppilaille	☐	☐
Suurin osa peruskoulun oppimateriaalista on digitaalista	☐	☐

Vastauksia löydät esim.

Kustantajat.fi/oppimateriaalit

Kopioisto.fi

Tilastointi.kustantajat.fi

Kunnat vastaavat oppimateriaalien määrärahoista

Sekä peruskoulussa että toisella asteella oppimateriaali on opiskelijoille pääsääntöisesti maksutonta. Sen kustannuksista vastaavat koulutuksen järjestäjät eli esimerkiksi kunnat ja kuntayhtymät.

Panostus oppimateriaaleihin vaihtelee merkittävästi kuntien välillä

Kunnat päättävät itsenäisesti koulutusmäärärahoistaan. Paljon valtaa resurssien jakautumiseen on myös kouluilla ja rehtoreilla.

Käytännössä oppilaat ovat keskenään hyvin eri asemassa: oppimateriaaliin käytettävä rahamäärä vaihtelee merkittävästi kuntien välillä. Tällöin myös oppilailla sekä opettajilla on käytössään hyvin erilaiset työvälineet.

Vuoden 2025 kuntavaalien yhteydessä keskusteltiin paljon oppimateriaalien merkityksestä. Mielipidekirjoituksissa ja vaalitenteeissä nostettiin esiin oppimateriaalien merkitys lasten hyvinvoinnille, lapsiperheiden arjelle ja opettajien työssä jaksamiselle.

MITÄ VOIN TEHDÄ KUNTANI LASTEN OPPIMISEN TUKEMISEKSI?

Tee aloite oppimateriaali-strategian laatimisesta.

Varmista, että oppimateriaaleihin on riittävästi määrärahoja, tarvittaessa korvamerkittyjä.

Pyydä selvitystä oppimateriaalien käytöstä kouluissa (tekstikirjat, työkirjat, digilisenssit).

Pyydä tekemään kysely kunnan opettajille materiaalien saatavuudesta ja käytöstä.

Selvitä huoltajien ja oppilaiden kokemuksia oppimateriaalien käytöstä ja laadusta.

Varmista, että opettajat voivat valita käyttämänsä oppimateriaalit.

Pyri varmistamaan, että kaikki ekaluokkalaiset saavat oman aapisen.

Oppimateriaalien osuus koulutuksen kokonaismenoista on vain noin kaksi prosenttia.

TEHTÄVÄ

Kuntani käytti viime vuonna peruskoulun oppimateriaaliin euroa per oppilas. Se on euroa vähemmän / enemmän kuin koko Suomen kuntien keskiarvo.

Tarkista kuntakohtaiset tiedot

kustantajat.fi/
oppimateriaalit/
kuntien-
oppimateriaalipanostus

TEHTÄVÄ

Kunta A käyttää ekaluokkalaisten oppimateriaaliin 100 euroa per oppilas.

Kunta B käyttää 250 euroa per oppilas.

Montako uutta oppikirjaa kummankin kunnan oppilas saa?

Kunta A

aapista
 lukukirjaa
 tehtäväkirjaa

Yhteensä euroa

Kunta B

aapista
 lukukirjaa
 tehtäväkirjaa

Yhteensä euroa

Peruskoulun luokilla 1–2 opiskellaan tyypillisesti noin 10 eri oppiainetta.

Huom. Hinnat ovat kuvitteellisia esimerkkejä.
Toteutunut hinta riippuu kunnan ja kustantajan välisestä sopimuksesta.

Aapinen

Lukukirja

Tehtäväkirja

TEHTÄVÄ

Kuvittele, että olet vanhempi lapsiperheessä, joka harkitsee muuttoa uudelle paikkakunnalle. Mitkä tekijät kertovat sinulle, että kunnan kouluissa on laadukasta opetusta ja riittävät resurssit?

Kuvittele, että olet kuntapäättäjä. Olet kuullut äänestäjiltä, että kuntasi koulussa ei ole kaikilla oppilailla tehtäväkirjoja, vaikka niitä toivottaisiin. Kuinka toimitisit asian selvittämiseksi ja tarvittaessa tilanteen parantamiseksi?

Laadukas oppimateriaali takaa hyvät lähtökohdat koulutyöhön

Millaista on nykyaikainen oppimateriaali?

Miten kunnanvaltuutettuna voin vaikuttaa siihen, että
kuntani panostaa opetuksen laatuun ja tasa-arvoon?

SUOMEN KUSTANNUSYHDISTYS
FINLANDS FÖRLAGSFÖRENING

Tämän oppaan on toteuttanut
Suomen Kustannusyhdistys

Lisää tietoa kustannetuista oppimateriaaleista ja
niiden merkityksestä opettajalle ja oppilaalle
kustantajat.fi/oppimateriaalit

Oikeat vastaukset tehtäviin

